

Raad voor Cultuur

Aan
De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschappen
P/a de algemene rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage

Onderwerp
Ontwerp-selectielijst archiefbescheiden
zorgdrager minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en
Milieubeheer beleidsterrein *Mestbeleid* over de periode vanaf 1945

R.J. Schimmelpennincklaan 3
Postbus 61243
2506 AE Den Haag
Telefoon 070 - 310 66 86
Telefax 070 - 361 47 27
E-mail cultuur@cultuur.nl

Datum

Mijnheer de Staatssecretaris,

Uw kenmerk
R&B/OSTA/2001/2011
Uw brief van
11 juni 2001
Ons kenmerk
arc-2001.2905/2

1. Bij uw hiernaast vermelde brief deelde u de Raad voor Cultuur mede, dat de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer u heeft verzocht uw medewerking te verlenen aan de vaststelling van de selectielijst archiefbescheiden op het beleidsterrein *Mestbeleid* over de periode vanaf 1945.
In uw brief verzocht u de Raad om binnen drie maanden advies uit te brengen. Hierbij biedt hij u zijn bevindingen aan.
2. De Raad heeft over deze ontwerp-lijst al eerder geadviseerd in het kader van de vaststellingsprocedure voor de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij en nog een aantal andere zorgdragers (advies d.d. 3 april 2001, kenmerk arc-2000.2197/2).
Het onderhavige advies besteedt slechts aandacht aan de procedurele en inhoudelijke aspecten van de vaststelling voor de zorgdrager minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer voor zover die afwijken van of aanvullend zijn op dit eerder gegeven advies.
3. De Raad heeft deze ontwerp-lijst in eerste instantie aan procedurele en vervolgens aan inhoudelijke aspecten getoetst. Zijn belangrijkste bevindingen worden in respectievelijk de paragrafen 4 en 5 uitgewerkt. De Raad adviseert u om niet over te gaan tot de vaststelling van de onderhavige ontwerp-selectielijst archiefbescheiden. De in uw adviesaanvraag gestelde specifieke vragen worden de paragrafen 4, 5 en 6 van dit advies mede beantwoord.
4. *Toetsing van procedurele aspecten*

Voor wat betreft de procedurele aspecten zij in de eerste plaats gememoreerd, dat de ontwerp-lijst als basisselectiedocument tot stand is gekomen overeenkomstig de methode, die uitgaat van een analyse, beschrijving en waardering van handelingen van de (rijks-)overheid, de zgn. PIVOT-methode. Aan dat ontwerp is een institutioneel onderzoek vooraf gegaan, waarvan verslag is gedaan in het rapport *Mestbeleid. Een institutioneel onderzoek naar taken en handelingen van actoren binnen het mestbeleid van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 1945-1997* ('s-Gravenhage 2000).

Bij uw adviesaanvraag was tevens gevoegd een exemplaar van het verslag betreffende het zogenaamde driehoeksoverleg, waarin, zoals voorgeschreven in artikel 3 van het Archiefbesluit 1995, ontwerp-selectielijsten tot stand komen.

Hieruit is de Raad gebleken, dat dit overleg was samengesteld zoals artikel 3, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 voorschrijft en dat al ten tijde van het driehoeksoverleg een externe deskundige bij de voorbereiding van de ontwerp-lijst betrokken is geweest.

Het driehoeksverslag biedt onvoldoende inzicht in de tijdens dat overleg gebleken inhoudelijke knelpunten, het beraad daarover alsmede een motivering van de uiteindelijke voorstellen in dat verband.

De Raad heeft er begrip voor dat het verslag beknopt is, gezien de geringe omvang van de lijst voor deze zorgdrager en gezien het uitvoerige driehoeksoverleg dat nog onlangs voor andere zorgdragers over hetzelfde beleidsterrein heeft plaatsgevonden. De Raad heeft evenwel gemeend minstens een verwijzing naar (argumentaties in) het verslag van het driehoeksoverleg bij LNV te mogen verwachten. Ook heeft het de Raad bevreemd dat het verslag geen aandacht besteedt aan het feit dat dit driehoeksoverleg gevoerd is tijdens (en naar de Raad aanneemt in samenhang met) het driehoeksoverleg over de ontwerp-lijst over het beleidsterrein *Milieubeheer* en wat dit voor de waardering van de onderhavige handelingen heeft betekend.

De openbare terinzagelegging heeft, zoals uw adviesaanvraag vermeldt, niet geresulteerd in een reactie. De bij het driehoeksoverleg betrokken materiedeskundige heeft, in tegenstelling tot hetgeen wordt vermeld in een bij de adviesaanvraag gevoegd schrijven van het Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap van 18 mei 2001, geen aanvullend commentaar geleverd op de ter inzage gelegde versie.

5. *Toetsing van inhoudelijke aspecten*

Mede op grond van zijn hiervoor vermelde bevindingen heeft de Raad getracht zich een oordeel te vormen over de inhoudelijke aspecten van het onderhavige ontwerp. Hij heeft daarbij vooral gelet op de reikwijdte van de ontwerp-lijst (par.

5.1), de wijze waarop de gehanteerde selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria zijn toegepast (par. 5.2), alsmede op de vraag of in afdoende mate met de verschillende belangen rekening is gehouden (par. 5.3).

5.1. De reikwijdte van de ontwerp-lijst

De ontwerp-lijst bevat voorstellen omtrent de selectie van handelingen op het beleidsterrein *Mestbeleid* over de periode vanaf 1945. De Raad constateert dat het rapport institutioneel onderzoek dat aan de lijst ten grondslag ligt, de periode 1945-1997 beslaat.

Omdat noch het verslag driehoeksoverleg noch de inleiding op de ontwerp-selectielijst melding maakt van aanvullend institutioneel onderzoek over de jaren vanaf 1997 tot heden, gaat de Raad ervan uit dat geen aanvullend onderzoek heeft plaatsgevonden.

De Raad voorziet problemen en onduidelijkheden bij het onderhoud van deze lijst. De periodisering 'vanaf 1945' suggereert dat de lijst geldig, bruikbaar en dekkend is, ook naar de toekomst, terwijl dat geenszins zeker is voor de jaren vanaf 1997.

De Raad heeft uitsluitend die handelingen bekeken die thans ter vaststelling worden aangeboden. De Raad stelt vast dat het hier gaat om slechts een vijftal handelingen van de in totaal 36 die de minister belast met Milieubeheer op dit beleidsterrein uitvoert. De Raad verwondert zich daarover, temeer omdat in het verslag van het driehoeksoverleg dat de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij samen met een aantal andere zorgdragers over hun selectielijsten op dit terrein voerden, melding maakt van tijdens het driehoeksoverleg gebleken hiaten van de oorspronkelijke ontwerp-lijst, en wel juist op het snijvlak van het beleidsterrein *Mestbeleid* en het beleidsterrein *Milieubeheer*. Naar aanleiding van deze constatering is de oorspronkelijke ontwerp-lijst aangevuld met handelingen over mest- en milieubeleid.

Wat de redenen van de minister van VROM ook geweest mogen zijn om een groot gedeelte van de lijst buiten beschouwing te laten, de Raad is er niet gelukkig mee dat het gebeurt. De versnippering in het selectie-instrumentarium van de Rijksoverheid is al groter dan hem lief is, doordat BSD's waar meerdere zorgdragers mee moeten werken zelden of nooit door alle betrokken zorgdragers gezamenlijk worden ingediend. Mochten de beweegredenen van de minister van VROM gelegen zijn in de gebrekkige kwaliteit, relevantie of bruikbaarheid van de handelingen, dan lijkt het de Raad beter om de ontwerp-lijst te verbeteren alvorens deze ter vaststelling in te dienen.

5.2. Toepassing van de selectiedoelstelling en - criteria

Uit het driehoeksverslag en de aanvullende rapportage blijkt, dat de selectiedoelstelling is toegepast in de versie waarin ook

*Raad voor
Cultuur*

rekening wordt gehouden met het aspect van het veilig stellen van de bronnen voor de kennis van de Nederlandse samenleving en cultuur.

Pagina

4

Ons kenmerk

arc-2001.2905/2

Met betrekking tot de aan die doelstelling gerelateerde selectiecriteria constateert de Raad dat als zodanig de nog niet formeel vastgestelde criteria uit 1997 zijn gebruikt. De Raad zal binnenkort in overleg treden met de Algemene Rijksarchivaris om de bezwaren die hierover bij de Raad leven te bespreken.

5.3. De waardering van de in artikel 2, eerste lid, onder d, van het Archiefbesluit 1995 bedoelde belangen.

Ten aanzien van de feitelijke toepassing van de selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria gaat de Raad er van uit, dat het administratieve belang, omvattende de aspecten 'verantwoording en bedrijfsvoering', in het driehoeksoverleg, waaraan ook door representanten van de zorgdrager is deelgenomen, genoegzaam is gewaardeerd. In gelijke zin neemt hij aan, dat ook met het belang van de recht- en bewijszoekenden voldoende rekening is gehouden.

Pagina

5

Ons kenmerk

arc-2001.2905/2

Voor wat betreft de waardering van het historisch belang bij de, in de concept-lijst genoemde handelingen conformeert de Raad zich, behoudens hetgeen in paragraaf 5 volgt, aan de inbreng van de externe deskundige tijdens de totstandkoming van het ontwerp en de daarover in het driehoeksoverleg bereikte overeenstemming.

6. *Nadere beoordeling van de ontwerp-lijst*

In aansluiting op bovenstaande overwegingen en bevindingen heeft de Raad de verschillende onderdelen van de ontwerp-lijst gezien. Hij ziet geen aanleiding tot het plaatsen van aanvullende opmerkingen.

7. *Advies*

De Raad adviseert u de ontwerp-selectielijst niet vast te stellen vanwege de zwaarwegende procedurele bezwaren en de onduidelijkheden omtrent de reikwijdte van de lijst.

Dit advies is voorbereid door de Bijzondere Commissie Archieven van de Raad. Voorzitter van deze commissie is mw. drs. A.H. Netiv, lid van de Raad. Secretaris is mw. drs. M.C. Windhorst.

Hoogachtend,

mr. W. Sorgdrager
Voorzitter

dr. J.A. Brandenburg
Algemeen secretaris